

Nr 614

Av herr Lidgard m. fl., om en utvidgning av filmstudiorörelsens verksamhet.

(Lika lydande med motion nr 789 i Andra kammaren)

Stockholm den 26 januari 1968

H. Bertil Lidgard (h) Henrik Åkerlund (h) Gunnar Wallmark (h)
Ingrid Diesen (h) Mary Hultell (h)

Nr 615

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., angående konkurrens- och prisövervakning.

(Lika lydande med motion nr 778 i Andra kammaren)

Fjolårets beslut beträffande effektivisering av den statliga verksamheten på pris- och konkurrensområdet m. m. — prop. nr 75, statsutskottets utlåtande nr 90 — har i tillämpningen visat sig präglad av viss ensidighet som torde låta föra sig tillbaka till effekter av det 1967 fattade beslutet.

Beslutet omfattade även en utredning med avsikt att undersöka ej blott prissättning på varor och konkurrensförhållanden i samband härmed utan även de faktorer som kan ligga till grund härför. Beträffande konsumentupplysning och skydd för konsumenterna mot oskälig prisuppskörtning bör understrykas att detta är ett mycket allmänt intresse. Alla är ju ur vissa synpunkter konsumenter och har behov av åtgärder mot oskäliga priser på såväl varor som tjänster. Av största intresse för alla är sålunda konkurrensbegränsningslagens definition (§ 5) att med skadlig verkan förstås, att konkurrensbegränsningen på ett ur allmän synpunkt otillbörligt sätt påverkar prisbildningen, hämmar verkningsförmågan inom näringslivet o. s. v.

I detta sammanhang avses med konkurrensbegränsning i vidsträckt mening varje omständighet som medför att konkurrensen inte är fullständigt fri och ohämmad (SOU 1955: 45 s. 122). Det är inom denna ram som vad som kan betraktas som skäligt eller oskäligt skall prövas. I de nu gällande riktlinjerna tages närmast sikte på företagarnas prissättning, liksom han-

delns, och att konkurrensen mellan dessa icke göres verkningslös beträffande prissättningen genom konkurrensbegränsande åtgärder och andra ingrepp i marknadsmekanismen. Redan ur dessa utgångspunkter borde klart framgå att även de faktorer som ligger till grund för företagens produktionskalkyler och prissättning utgör viktiga faktorer i sammanhanget. I den berörda utredningen ifrågasättes också i konsekvens härmed att prissättning på byggnadsmateriel m. m. skall underkastas kontroll. Ett särskilt intresse ägnas konkurrensbegränsning beträffande butikslokaler och den byggplanering beträffande butikslokalers förläggning som sker från kommunernas sida.

En logisk konsekvens av en så bred uppläggning torde vara att även samtliga organisationer inom näringslivet, de må vara företagarorganisationer eller sammanslutningar av anställda, liksom också de fria yrkenas utövere, hör med i sammanhanget när det skall prövas utgöra skäliga priser för varor och tjänster. Flertalet priser på varor grundas i icke ringa grad på kostnader för arbete och tjänster. Också på dessa områden synes frågan om kostnadernas och de därpå grundade prisernas skälighet liksom om de konkurrensbegränsande pris- eller löneavtalens inverkan härpå höra samman med vad som tillhör ett rättvist bedömande av skälighet eller oskälighet.

I sammanhanget synes även i sin mån böra beaktas de skadliga verkningarna för de speciella låglönegruppernas strävanden att erhålla skäliga existensförhållanden av den pristryckande effekten av vissa avtal om import av oqualificerad utländsk arbetskraft. Låglönegruppernas möjligheter att förbättra sin ställning motverkas otvivelaktigt på ett föga skäligt sätt därav.

Inom andra grupper ligger det annorlunda till. Lika väl som arkitekt-, advokat- och läkarsammanslutningar till viss del synes böra observeras ur ovan berörda synpunkter synes också betydande delar av andra vad man kallat arbetsmarknadens låglönegrupper och i synnerhet vissa av organisationer som helt behärskar något avsnitt av produktionen framdrivna ackordprissättningar böra bedömas med hänsyn till det allmänna konsumentintresset av skäliga produktionskostnader. Även på dessa avsnitt finnes konkurrensbegränsande avtal som synes böra uppmärksammas.

Vad som av statsmakterna eftersträvas är såsom i prop. nr 75 s. 73 framhålles att en effektiv konkurrens åstadkommes som driver utvecklingen i riktning som innebär det bästa utnyttjandet av samhällets resurser. Målsättningen bör uppenbarligen vara att eftersträva en av konkurrens påverkad och med hänsyn till tidsförhållandena skälig prissättning på varor och tjänster som inkluderar kontroll också på löneavtalen.

Därför föreslås,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla, att statens åtgärder för konkurrens- och prisövervakning måtte på ett rättvist sätt inriktas på att bekämpa oskäliga priser i fråga om varor och tjänster under

beaktande av att på grund av konkurrensbegränsande avtal vållade åtgärder från sammanslutningar av företagare eller anställda därvid måtte i samma mån bli föremål för den statliga kostnadsövervakningen.

Stockholm den 26 januari 1968

Ferdinand Nilsson (cp) Axel Wikberg (cp) Ernst W. Olsson (cp)
i Kungsängen

Nr 616

Av fru Olsson, Elvy, och fru Nilsson, om sänkning av nedre åldersgränsen för deltagande i statsbidragsberättigad fritidsgrupp.

(Lika lydande med motion nr 586 i Andra kammaren)

Stockholm den 26 januari 1968

Elvy Olsson (cp)

Anna-Lisa Nilsson (cp)
